

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in štetilno 250 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Lehan na Verdijevev tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Kako se dela za kmeta ali odkritje najnovejšega škandala z državnimi trtami.

Danes nadaljujemo! V sledečem podajemo drugi in tretji izkaz. Izkazi so prepisi uradnih izkazov. Pod naslovom »Naše opazke« smo pa mi zapisali svoje opazke.

Drugi izkaz.

Tek. štev.	Ime prosilčevo	Stanovališče	PROSIL				DOBIL				NAŠE OPAZKE
			Riparija		Montikola		Riparija		Montikola		
			kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe	
1	Cotič Marija	Komen 81	—	—	4000	—	—	—	2000	—	Kakor je razvidno iz prvega izkaza, ki smo ga priobčili zadnjič, je to že drugo njeno naročilo. Ker se to ime v prvem izkazu od danes teden nahaja kar dvakrat, je to že tretje naročilo. To ime se že drugič bere v naročilih. Vendar izjavlja Kovačič, da ni ničesar prosil, niti dobil. To je podžupan, ki je že v prvem izkazu dobil 2000 trt. To je sedaj drugo naročilo. To je tudi drugo naročilo, kakor je razvidno iz prvega izkaza. Ta se ne piše Anton, ampak Alojzij Pipan in je brat prekupčevalca Jožeta Pipana. Ta je poštni postiljon, ki pa je s tem že drugič naročil. Ta je bil označen že v prvem izkazu, da je dobil 2600 trt; ako-ravno — po njegovi lastni izjavi — ni dobil nobene. Enako tudi od drugega naročila ni dobil nobene, kakor izjavlja. To je drugo naročilo. Izjavlja, da ni dobil nobene trte. To je krčmar, ki naroča že drugič. Alojza ni pod to številko. Andrej pa je dobil že 2000 trt, kakor razvidno iz prvega izkaza. Ta je oče prejšnjega; torej tretje naročilo. Ta je župan! Hišna številka je napačna. Imela bi biti 116. To je že drugo naročilo. Ta je zidarski mojster, ki naroča že drugič! Ta je prekupčevalec! Njegov brat (glej zgoraj tek. št. 6.) je tudi dobil 2000 trt. To je drugo naročilo, kakor razvidno iz prvega izkaza. Ta je naročil trte osebno na namestništvo in ne potom županstva. Tega ni pod to hišno številko. Če je morda pod št. 53., je to že tretje naročilo na njegovo ime. To je drugo naročilo.
2	Petelin Anton	Tomačevica 50	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
3	Kovačič Josip	Komen 29	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
4	Volčič Valentin	Komen 15	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
5	Stepančič Anton	Preserje 2	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
6	Pipan Anton	Preserje 18	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
7	Godnik Anton	Komen 37	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
8	Švara Ivan	Sveto 23	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
9	Abram August	Sveto 21	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
10	Dellasciava Ivan	Sveto 92	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
11	Pipan Alojz	Sveto 2	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
12	Pipan Ivan	Sveto 9	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
13	Volčič Jožef	Komen 106	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
14	Pipan Anton	Volčji grad 2	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
15	Pipan Jože	Preserje 16	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
16	Kosmina Franc	Komen 64	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
17	Pipan Anton	Preserje 14	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
18	Jazbec Anton	Sveto 49	—	—	4500	—	—	—	2000	—	
19	Makovec Angelj	Sveto 27	—	—	4000	—	—	—	2000	—	
Skupaj . .			80.000		—		—		kolči 38.000	—	
									proti plačilu	K 114	
Županstvo Komen, dne 18. januarja 1908											
L. S. Čotar m. p.											
Opazka c. kr. vinarkega nadzornika: Odposlane so bile te trte dne 23. januarja 1908 po Jožefu Pipan, Preserje hšt. 16.											

Teh 38.000 trti je bilo torej odposlanih dne 23. januarja 1908 po Jožefu Pipan, trtorejcu in prekupčevalcu v Preserjah. V naročilu se baje glasi, da prosilci nujno potrebujejo še označeno število kolči, ter da jih sme z županstvenim priporočilom prevzeti imenovani Jožef Pipan iz Preserij hšt. 16.

Kdo jih je naročil in kdo prevzel, je tedaj razvidno iz izkaza. Dejstvo je: 1. da se ni držalo točke o nabavi trti, v namestništvenem ukazu z dne 8. julija 1907 št. II. 239/36—07 ki pravi: »Posebno strogo je paziti na to, da se podelijo trte samo takim prosilcem, o katerih se lahko z največjo gotovostjo trdi, da bodo rabili te trte v lastni kmetiji, zato, da se zabrani vsaka dobičkarija s prejetim blagom«, ampak, da se je ravno nasprotno; 2. da niso podtaknjeni prosilci o naročilu vedeli. — Niti župan Volčič ne, drugače bi moral sam podpisati izkaz — 3. da se nahajajo v njem imenovani prosilci že v prvem izkazu vsaj enkrat; 4. da je bilo — v sled namestništvenega izkaza že odposlanih po vsaj 2000 kolči in vsakega.

Najbolj zanimivo pa je, da je čitati v tem izkazu med prosilci — sicer pod nepravo hišno štev. — samega komenskega župana Volčiča. Nehote se nam vsiljuje vprašanje: kdo je pravi, kdo pa le »Titularbürgermeister« v Komnu? Vse kaže, da je Čotar pravi — Volčič pa le Titularbürgermeister. Iz zgornjega izkaza pa posnamemo lahko še marsikaj. V Komnu imamo torej poleg podžupanov še dva župana, kar ni nikjer najti — niti v velikih mestih ne.

Za danes nas zanima župan Čotar. Rojak je iz Škrbine, Bil je svoj čas c. kr. kancelist, a je bil odslovljen brez pokojnine. Na to je postal tajnik v Komnu. Dandanes pa je že »župan« istotam. To dokazuje zgornji izkaz. Ne smemo prezreti, da ima Čotar uradne dneve tudi v Gabrovici in Škrbini. Radovedni smo, kako čast ima v onih dveh občinah! Je-li tajnik, titular-ali pravi župan? Pokaže bodočnost!

Sicer pa ni izključeno, da bodo morda o eksistenci tega današnjega izkaza še celo komenski paše sami danes prvič čuli, kaj pa še-le navedeni prosilci, ki morajo biti naravnost ginjeni nad tako nesebično dobroto!

V naslednjem postrežemo pa še tretjim izkazom občine Komen, katerega pa ne priporočamo samo nižjim volivcem v pazljivo čitanje, nego tudi vsem raznim kaporijonom in liberalnim »žepanom« sežanskega okraja.

Tiste prosilce ki niso »slučajno« še trt prejeli, če ravno so na namestništvu kot obdarovanci zapisani, opozarjamo na to, da se začnejo pripravljati na dostojno bakljado na čast svojim zastopnikom. Naj preskrbe takoj vse potrebno, da ne bo preveč zmešnjave in da ne bo morda Mavhinska »banda« že kje »zakaparirana«.

Tretji izkaz ali odgovor na odgovor deželnega poslanca Josipa Štreklja.

S tem predlagamo tretji izkaz naprošenih in prejetih državnih trt v občini Komen, na katerega opozarjamo ne le pristaše S. L. S., marveč vso javnost, posebno pa Kraševce in Vipavce brez razločka strank. Čuditi se mora z nami vsak trezen človek, da je take ravnanje, kakor ga predočuje sledeči izkaz, sploh mogoče; da se podpiše pod tako listino mož, v katerega je stavila polovica kraškega ljudstva svoje zaupanje. Morda si je podpisani gospod, sedaj deželni poslanec, mel pri podpisu zadovoljno roke, češ, Kraševci v svoji omejenosti, katero je spoznal iz tega, da so kandidirali njega in njegovega brata, itak ne bodo prišli na sled temu početju. Toda pozabil je, da se nahajajo na Krasu poleg res omejenih naprednjakov tudi taki možje, ki si niso rustili še do sedaj ne od Štrekljev, ne od Švarov, ne od koga drugega tiste vrste izpiti možgan. G. Štrekelj! Kaj pravite na to, da si dovoljujemo za danes priobčiti od Vas podpisani in izdelani izkaz, ki se nahaja v originalu na c. kr. namestništvu v Trstu. Morali ste imeti Kraševce za silno neumne da ste se povzpeli do tega koraka, ki je hvala Bogu dosedaj še nenavaden pri nas.

(Prepis.)

Blagorodnemu gospodu c. kr. vinarskemu nadzorniku
v Trstu.

Spodej navedeni prosimo, naj bi se nam **blagovolilo**
brezplačno kot revežem podeliti označeno število ameri-
kanskih kolči, po katere bi za vse skupno šel v Tržič so-
prositelj **Franc Budal iz Komna**.

Tek. štev.	Ime in priimek	Bivališče	Rupestris montikola	Riparia portalis	NAŠE OPAZKE
1	Franc Budal	Komen	400	—	Ta je prevzel dne 4. februarja 1908 trte za vse skupaj. Iz prvega izkaza, ki smo ga zadnjič priobčili je razvidno, da je danes njegovo ime že drugič med naročniki. Iz- javlja, da ni ničesar naročil, ničesar prejel, da o tem naročilu ničesar ne ve. Iz prvega izkaza, ki smo ga zadnjič priobčili je razvidno, da je danes njegovo ime že drugič med naročniki. Iz- javlja, da ni ničesar naročil, ničesar prejel, da o tem naročilu ničesar ne ve. Iz prvega izkaza, ki smo ga zadnjič priobčili je razvidno, da je danes njegovo ime že drugič med naročniki. Iz- javlja, da ni ničesar naročil, ničesar prejel, da o tem naročilu ničesar ne ve. Iz prvega izkaza, ki smo ga zadnjič priobčili je razvidno, da je danes njegovo ime že drugič med naročniki. Iz- javlja, da ni ničesar naročil, ničesar prejel, da o tem naročilu ničesar ne ve. Iz prvega izkaza, ki smo ga zadnjič priobčili je razvidno, da je danes njegovo ime že drugič med naročniki. Iz- javlja, da ni ničesar naročil, ničesar prejel, da o tem naročilu ničesar ne ve. Ta naročnik, ki je dobil 400 trt, je trgovec v Švarovem poslopju in nima nič zemljišča. Ta je Švarov delavec. Izjavlja, da ni o naročilu ničesar vedel in da ni ničesar prejel. Ta Josip Furlan je najpremožnejši posestnik v Tomačevici in ima na razpolago lastne trte. Ta je krčmar v Svetem. Ta naročnik je učitelj v Svetem. Izjavil je, da ni o naročilu ničesar vedel in ničesar prejel, ker mu ni potreba. Ima namreč na prodaj lastne trte iz šolskega vrta.
2	Martin Tavčer	"	—	300	
3	Vinko Pipan	"	400	—	
4	Miha Trost	"	—	300	
5	Franc Gulič	"	—	400	
6	Josip Besednjak	"	300	—	
7	Alojz Komel	"	—	—	
8	Alojz Makovec	"	100	—	
9	August Pipan	"	—	300	
10	Andrej Štolfa	Volčjigrad	—	400	
11	Josip Kukanja	Malidol	300	—	
12	Josip Furlan	Tomačevica	400	—	
13	Franc Pipan	Sveto	—	300	
14	Alojz Kovačič	"	300	—	
15	Peter Ipavic	"	400	—	
Skupaj . . .			2600	2400	
KOMEN, 28. decembra 1907.					
Po meni Josip Štrekelj, l. r.					

Vsakdo naj pazljivo še enkrat prečita besedilo prošnji nad izkazom! Podpisani Josip Štrekelj **prosi v imenu revežev** naj bi se jim podelilo **brezplačno** v izkazu označeno število trt iz državne trtnice. Na vsej tej prošnji, ki smo z lastmi očmi vpogledali ni druge resnice kakor ta, da je sestavljena in lastno-ročno podpisana po učitelju Štreklju.

Istemu zdelo se je nevedno prej opozoriti pretvezne reveže, da prosi za-nje trte, kakor tudi pozneje izročiti jim za-nje prejete trte. Pa čemu tudi! Če je že kdo revež, da ne poseduje niti „kvarte“ zemlje, čemu mu bodo trte! Ali je trtorejec učitelj Štrekelj vže naprej vedel, da mu bodo zlorabljeni prosilci trte, kojih niti naročili niso, milostno darovali?

Toda šalo na stran! Stvar je preveč resna. Čeravno razvidi poznavatelj kraških razmer že iz rubrike „Naše opazke“ vse potrebno, hočemo vendar stvar tako razložiti, da bo lahko jasna tudi najbolj zabitemu naprednjaškemu „inteligentu“.

1. „Soprositelj“ Franc Budal, ki je prevzel dne 4. februarja 1908 trte za-se in za druge v izkazu podtaknjene prosilce, ni morda kak navdušen, novodoben trtorejec, ampak le plačan hlapec Štrekeljevega pobratima, Josipa Švara, bivšega župana. Torej je vsakemu jasno, koliko verjetnosti je na tem naročilu.

2. Martin Tavčer, Vinko Pipan, Miha Trost, Fr. Gulič, Jožef Besednjak in Jožef Kukanja so nam izročili pisane, podpričane in lastnoročno podpisane, oziroma podkrižane izjave, s katerimi potrjujejo: da niso trtne naročili, ne prijeli in o naročbi ničesar vedeli. Te izjave ležijo pravilno urejene že na pristojnem mestu. Enako je izjavil **ustno** g. učitelj Peter Ipavic v Svetem, da ni ničesar naročil, ničesar o naročbi vedel, da trtne potrebuje, ker nima zemljišča ter da še sam proda trte iz šolskega vrta.

3. Pripomniti moramo, da se nahaja izmed tu navedenih podtaknjenih prosilcev: Martin Tavčer, Vinko Pipan, Miha Trost in Jožef Besednjak že v prvem izkazu, ki ga je podpisal župan Volčič in da niso ravno tako ničesar vedeli o naročbi, a tudi ničesar dobili, čeravno so došle trte na njih ime tudi takrat. Izjave so že oddane na pristojno mesto.

4. Gosp. Alojz Komel je trgovec z bogato zalogo vsakovrstnega blaga v hiši bivšega župana Švara. Kako se bode začudil, ko bode zvedel, da je tudi zapisan mej podpore potrebne **reveže**. Prepričani smo, da se gosp. Komel niti zmenil ni za trte, ker nima zemljišča in se sploh za trtorejo ne briga.

5. Krono v izkazu je postavil Josip Štrekelj na zadnje mesto. Učitelj in poslanec Štrekelj bi sedel kar na tla, ko bi videl začuden obraz svojega stanovskega kolege, g. Petra Ipavica, učitelja v Svetem, ko je isti izvedel, da je tudi on med naročniki — in da je prejel tudi on kot **revež**, 400 trti iz državne trtnice brezplačno!

Nepobitno dejstvo je tedaj glasom tega izkaza, da je došlo na Josipa Štrekelj potom Švarovega hlapca, Franceta Budal, 5000 trt, o katerih niso v izkazu podtaknjeni prosilci ničesar vedeli. Zato hočemo dati Jos. Štrekelj, deželnemu poslancu, potovalnemu učitelju za kmetijstvo in zaupniku c. kr. vin. nadzorniku v Trstu, priložnost na drugem mestu, da obrazloži: zakaj je trte potom tujih imen od vlade izposloval in kje so iste sedaj?!

Gosp. Štrekelja bode pač pot obilil ko bode treba dokazovati, da je šla stvar popolnoma naravnim potom!?

Vsled obilnih pritožb kraških posestnikov opozorjeni so bili tudi pri namestništvu, da ni vse v redu glede razdeljevanja trt. Gosp. c. kr. vin. nadzornik obrnil se je torej za pojasnila na zaupnika vlade g. Jos. Štrekelj. Po dolgem molčanju — prešli so 3 tedni — odgovoril je isti, kakor čujemo iz zanesljivega vira, v nemškem dopisu (glejte ga narodnega naprednjaka, ki drugače ne more čuti nemške besede) da je vse v redu in da ni nobene pritožbe. — S tem je mislil zaupnik Štrekelj, da je vse pokrito in vrejeno, precenjuje svojo namišljeno uplivenost in uglednost.

Toda obrnilo se je drugače — ker še so možje, ki čuvajo za pravice ljudstva.

Deželnemu poslancu g. Jožefu Štreklju.

(Dopis iz komenskega okraja.)

Ta pa je debels. Novi narodno-napredni dež. poslanec, Jožef Štrekelj, se pere v „Soči“ št. 54, z dne 5. maja t. l. tako nerodno, da se še bolj umaže. On odgovarja namreč (kakor pravi) „Primor. Listu“ kar po vrsti. Dobro! Zato pa ne sme zameriti, če mu tudi mi zaporedoma ovržemo njegove trditve.

Štrekelj piše: „Iz famnost je, očitati mi, da nisem vršil dolžnosti ob razdeljevanju vladnih trt, ko me vladni organi niso še nikdar v to pooblastili oziroma naročili, zato tudi ne vem, ne kdo niti koliko trt kdo prosi.“ Tako torej! Štrekelj ne ve: ne kdo, ne koliko trt prosi? Za to bi bil primeren Vaš gorenji izkaz g. Štrekelj! Na čegav račun je bilo pri delitvi v Komnu oddanih 20.000 (dvajseti tisoč) vladnih trti? Odgovorite nam g. Štrekelj! Kdo torej zasluži gorenji izkaz, ali tisti, ki trdi, da so se

godile nepravilnosti pri naročitvi in razdelitvi trti, ali tisti, ki se pere v „Soči“ z dne 5. maja t. l., da ne ve: ne kdo, ne koliko trti prosi, čeravno je sam naročil 5000 trt na petnajst pretveznih prosilcev in dotični izkaz lastnoročno izdelal ter podpisal!?

Odgovorite nam, ako morete, gosp. Štrekelj. Prav tako je tudi Vaša trditev: „Komu in kako se trte dele, ni moja briga“... Tega vendar ne bodete več tajili, da ste z lastnoročnim podpisom naročili za pretvezne prosilce 5000 trti dne 18. decembra 1907. In te trte je vlada podelila.

Druge predrznost v Vašem odgovoru je informacija, katero ste dali c. k. vin. nadzorniku, g. Postl, ki je pral: ali so v vašem delokrogu kmetje, ki bi bili pripravili zemljišče, ne da bi trte dobili? Tudi mi vemo, da ste odgovorili po nemško, da ni nobenega takega. Vaš odgovor imamo namreč v rokah. Čudna pa je taka trditev, ko spada vendar Vaš najbližnji sosed, Jožef Besednjak, na katerega ime ste še celo trte naročili, med take, ki so zemljišče pripravili, a niso

dobili trt. Sicer ste trdili neresnico, ker vemo pozitivno, da ste nekatere nago-varjali, naj rečejo, če bi jih kdo kaj vprašal, da so trte naročili in dobili, ter da dobe prihodnje leto vrnjene. In vendar se upate trditi, da je „zloben namen, vtikati Vašo osebo v stvar, ki Vam nič ne pritiče.“ G. Štrekelj! Res ugodno bi bilo za Vas, če bi bili nedolžni! Ker pa ste o vsej zadevi z vladnimi trtami vedeli, in ker ste tako dobro prepričani, kakor mi, da se ne upajo komenski „veljaki“ brez Vašega vedenja niti — kihniti, zato ne smete zameriti, ako vtaknemo proti Vaši volji Vašo osebo v vso to zanimivo zadevo. Našo trditev so potrdile zaslišane stranke v Komnu dne 12. in 13. maja g. komisarju, — ki je zabeležil za enkrat na Vaše ime 25.000 (reci petindvajset) tisoč trti.

Storili smo pa to zato, ker zaslu-žite, da Vas ljudstvo še bolj „pozna“ in tudi primerno sodi! Da „pomerili smo“, prijatelj, „pomerili“, in tudi dobro „zadel“. Sicer je „šajba“ dovolj velika!

V znamenju nepoštenosti.

Danes smo nameravali prestopiti k istrski vol. reformi, k temu „Elinostinemu“ vzoru nasproti našemu vol. redu, da seznanimo z njim naše čitatelje boljše, nego bo naši nasprotnici vže ali ker se nam je ta naša tržaška prijateljica z novim frazerskim člankom zagnala med noge, jo moramo spraviti najprej s poti.

Kolike vrednosti je ta najnovejši izvod iz fabrike „Elinostin“ fraz, nam izpoveduje takoj v začetku ona sama, pišoč: „Ne bojte se (čitatelji), da boste morali zopet čitati nova dokazovanja za stvar, ki je že nepobitno dokazana“... in mi kar precej dostavljamo: dokazana z — molkom na naše prvotne dokaze, z — molkom na naše protidokaze. — He, „Elinost“, kje je dokaz, da bi bili mogli naši poslanci z vol. reformo izviti Lahom

(Dalje g. e. j. v prilogi.)

zbornično večino? kje je dokaz, da bi bili mogli brez pridobljene večine potom vol. reforme pridobiti v narodno-političnem (jezikovnem) oziru kak zboljšek? kje je dokaz, da ni naša trditev resnična, da sta imela liberalna poslanci prav tako kot naši poslanci odprto pot in moč za preprečenje vol. reforme? — Leto je že minulo odkar smo na „Elinost“ naslovili zahtevo po teh dokazih! kolikokrat smo ji ta vprašanja že ponovili! kolikokrat jo na odgovor pozivljali! Naglašali smo še nedavno, da so to v tej pravdi največje, glavne, bistvene točke, in da, če nam doprinese „E.“ le te dokaze (dolžna jih je še lepo kopico drugih), položimo orožje in se izjavimo premaganimi. In „Elinost“ na vse to še vedno molči, molči kot grob in noč. To previdno molčanje so tisti njeni „nepobitni dokazi“, na katera se vedno opira, nanaša, sklicuje. Ti „nepobitni dokazi“ so ji (grodje, na katero razpenja velikanska pregrinjala puhlega besedičenja, na katera posiplje živo barvne cvetke z vrta svojega klevetanja. In glejte jo hričavo, v kako resno pozo se postavlja pred svojim občinstvom, naslanja se na „dokazani nič“, vzdihuje: Kdor je sledil tej pravdi... temu ni treba ničesar več dokazovati. »Gorico« prepričavati bi bilo prenašljivo, Sisifovo delo. Treba zaupati zdravi razsodnosti slovenske javnosti, da ne bo jemala „Goričin“ laži za resnico. Tudi prepričavati „Goričine“ čitatelje, bi bil zavržen trud. Kdor smatra za svojo dolžnost, narekovano po zvestobi do stranke, da veruje vse, kar strankino glasilo piše, ta si zatiska oči in si maši ušesa, da le ne vidi nič in ne sliši nič, kar je za stranko neugodno...

Tu je torej „Elinost“ zopet ubrala pot svoje jokavosti. Človek bi moral potegniti malodane ruto iz žepa, da se ubrani solzam sočutja za to vzorno resignacijo, za to požrtvovalno udanost v usodo „krivice“, če bi ne bile to le „krokodilove solze“. — Ha, ha, ali ni to krasno! Dokazala ni še prav nič bistvenega; in pravi, da čitalce te pravde ni treba ničesar več dokazovati. Našim pozivom, naj dokaže vsaj glavne točke, se skriva za fraze; in piše, da bi bilo Sisifovo delo, nas prepričavati. Javnost brezvestno „farba“ z vsemi pripomočki o vol. reformi; in zaupava tej „farbani“ javnosti, da ne bo jemala „Goričin“ „laži“ za resnico. Sama drži svoje čitalce tako „na kratko privezane“, da jim ni niti objavila našega nov. vol. reda (na katerem je že toliko glodala), da jim je zamolčala vse naše glavne dokaze; našim čitalcem pa, katere smo podrobno obveščali o njeni polemični snovi, da so si mogli sami ustvarjati sodbo, našim čitalcem zabruša v obraz žalitev, da si zatiskajo oči in mašijo ušesa, da ne vidijo in ne slišijo, kar je za stranko neugodno.

Mi bi tu prav lahko postavili piko; kajti že samo „Elinostino“ molčanje, izogibanje glavnim dokazom, je najboljši dokaz, da njeni čitalci „nepobitnih dokazov“ še le pričakujejo, in da je vse nje rohnenje na naše poslance zaradi vol. reforme goli humbug in švindl, za katerim se skriva le ena želja: naši stranki škodovati in bankrotiranim liberalcem pomagati. Mi bi torej za zdaj lahko molčali in čakali na glavne dokaze „Elinosti“, ali ker nam je na tem, da to švinderico docela razkrinkamo, hočemo na najnovejši njen članek v celoti reagirati.

Najprej naletimo na debelo tiskano mesto. Čajmo, kaj je tako važnega! Pozivlja nas, naj pojasnimo, čemu je naša stranka uprizorila protestno akcijo proti vol. reformi! Joj! in ona („E.“) misli,

da nam je s tem sapo zaprla, saj pravi, da se plazimo in sučemo okoli tega ostrega ogla z obilico praznega besedičenja in sofisterij. Ne, ne, draga prijateljica! Če bi si mi sofisterije „šp gah“, bi se prav na kratko odrezali in rekli: Čemu se izpodtikaš ob tej protestni akciji, saj soglašamo po njej s tvojim hlinjenim stališčem nasproti naši reformi! Pa pustimo šalo! „Elinost“ polaga veliko važnost na to vprašanje; v dobrih treh tednih, nas je dvakrat podrezala ž njim. Mi smo že prvo vzeli ad notam, a nismo utegnili odgovoriti, ker smo imeli drugo gradivo v rokah. Ona bi bila lahko imela naš odgovor že pred enim letom, že takrat je naslovila na nas ta poziv. Mi smo ji takoj odvrnili, da imamo odgovor pripravljen, a da zahtevamo prej od nje, naj pove, kako stališče da zavzema ona nasproti dejstvu, da so liberalni slov. poslanci glasovali z Lahi zoper naše za preosnovo občinskega vol. reda*, a so potem z našimi vred vprizorili akcijo proti njemu. Odgovora še vedno zastonj pričakujemo. Če „Elinost“ stavi nam pogoje za objavo Spiničevega govora zoper istr. vol. reformo, zakaj bi ne ostali mi pri svojem lanskem pogoju? Torej na dan z besedo! Ako se pa ona niti na ta ponovljeni poziv ne odzove, potem bomo vedeli, da se niti ne plazi in suče okoli ostrega ogla, ampak da se naravnost za ta ostri ogel mevrzasto — skriva.

Iz našega članka, kjer smo opisali glasovanje pri vsprejetju vol. reforme, je menda vsakdo razumel, da naši poslanci niso glasovali zoper novi vol. red, ker niso hoteli kratiti ljudstva ugodnosti, katerih prejšnji vol. red ni imel, dalje, da so naši poslanci glasovali za novi vol. red, ko so videli, da glasujeta tudi lib. poslanci zanj. Kdor je to razumel, je moral priti do prepričanja, da mi ne delamo nobene razlike med liberalnimi in našimi poslanci glede zaslug ali nezaslug za vsprejetje vol. reforme, da mi sodimo: Oboji so imeli prav, da so glasovali za vsprejetje, in da bi morala tudi „Elinost“ reči, če bi hotela ostati dosledna svojemu hlinjenemu stališču: oboji so izdajice! Tako je moralo biti razumevanje naših besed; ali čujte kako brezobrazno laž je skovala „Elinost“ iz teh besed! Ona pravi, da dajemo krivdo le slov. liberalnim poslancem, da je bila vol. reforma vsprejeta. Nimamo besed, da bi to perfidno zavijanje resnice dostojno ožigosali, sodbo prepuščamo čitateljem. Ali to ni še najhujše! Mi smo že lani septembra meseca na podlagi uradnih virov v članku „Liberalni poslanci in dež. vol. red“ konstatirali, da ste bili liberalcem, če tudi bi jim ne bilo tik pred prvim čitanjem zak. načrta nič znano — kar ni sveda res — odprti dve poti za preprečenje vol. reforme: 1. protest, da se zak. načrt poslancem v postavnem času ni vročil; 2. pravočasni predlog, da se zak. načrt odkaze odseku. To je gola resnica, kakor je gola resnica, da sta lib. poslanci prvo pot popolnoma opustila, in da sta na drugo krenila, ko je bilo že prepozno, ko sta glasovala že za vse posamezne paragrafe. — Na to čisto resnico, zajeto iz autentičnega vira ni „Elinost“ doslej niti z besedico reagirala, zamolčala in utajila jo je svojim čitalcem. A ne le to! Z brezobraznostjo, katere bi se sramoval najnesramnejši podlež, laže naprej! Le strmite in berite, kaj si upa ta okostenela lažnjivka avtentični resnici v zasmeh zapisati: „Oni trije poslanci (lib.) niso imeli niti mesta niti prilike, da bi se bili pravočasno uprli nakanam navihanega Pajerja in so dobili v pogleda v načrt še le tedaj, ko je bilo prepozno“. — Kaj rečete, ljudje božji, k tej nezaslišani zlobi? Dotični nesramnež, ki to laž vedoma ponavlja, ve iz našega poročila, da je le en lib. poslanec se izgovarjal, da mu ni došel zak. načrt (druga dva sta ga prejela torej istočasno z našimi poslanci); v e, da je imel ta poslanec zak. načrt v roki, ko je v klubu na-

*) Za to zadostuje absolutna večina.

ših poslancev pred sejo — naglašamo, pred sejo! — vzklikal: nov. vol. red ne sme stare krivice (glede zbornične večine) potrditi; v e, da ta vzklik priča, da je ta lib. poslanec že pred sejo v klubu naših poslancev poznal glavno napako nov. vol. reda; v e, da je moralo poznanje glavne napake temu poslancu zadostovati za modri in uspešni nastop v zbornici v svrhu preprečenja vol. reforme; v e, da je bil poslanec popolnoma dovolj informiran za protest ali pa predlog v svrhu odkazanja zak. načrta odseku; v e, da je drugi lib. poslanec prejel načrt toliko časa prej v roko, da bi bil lahko načrt za časa preštudiral; v e, da so lib. poslanci že dva tedna prej vedeli, da se predloži načrt vol. preosnove in sicer v najkrajšem času, ker je bilo zasedanje dež. zbora že pri koncu... in v zvezi temu, da vse to ve, v kljub temu, da tudi ve, da je marsikateri čitatelj „Elinosti“ čital to autentično dokazano v naši „Gorici“, koraka ta „Elinost“ brezstidnež preko vseh teh neutajljivih dejstev z mirnim in hladnim obrazom in še dalje laže: „O kateri (vol. reformi) niso (trije lib. poslanci) niti vedeli!“

No, taka moralna propalost — tudi v politiki — nam v resnici — sapo zapira.

Politični pregled.

Ministrov časopis razžalil cesarja.

„Reichspost“ je bila konfiskovana, ker je kritikovala podobo, ki jo je objavilo glasilo ogrskega trgovskega ministra Košuta. „Reichspost“ piše: „Uradno glasilo neodvisne stranke in glasilo trgovskega ministra Košuta, „Budapest“ objavlja na prvi strani sliko „Veliki jubilej našega vladarja in osobito poklonitev nemških knezov. Nadaljnje besedilo je zaplenil državni pravdnik. Konec ni zaplenjen in slove: Nepotrebno je, da izgubimo besedico o nesramnosti Košutovega lista, ki dopusti pobalinsko in protivitežko za sramovati veličanstvo, katerega minister in tajni svetnik je in ki ga je še pred kratkim odlikovalo z visokim redom!“

Prisilno zavarovanje proti ognju.

Državnozbornski odsek o uimah je imel 13. t. m. sejo, v kateri so sklenili zahtevati od vlade, naj predloži ves material o obstoječem zavarovanju proti škodi, ki jo povzročijo požari in toča. Nadalje so zahtevali, naj predloži vlada zakonski načrt o obveznem zavarovanju proti požaru. Končno so tudi še sklenili, naj se uvede obvezno zavarovanje proti požaru, toči in živinsko zavarovanje.

Vstaja v Bosni.

„Srbobran“ objavlja besedilo oklica, ki se širi po Bosni in ki pozivlja severno bosansko srbsko prebivalstvo, naj ne šteti v boju z Avstro-Ogrsko ne krvi in ne denarja, ker Avstro-Ogrska prostovoljno ne bo prepustila okupiranih dežel. Srbsko ljudstvo dokaži, da res smrdi po smodniku in naj ne odneha, dokler ne postane domovina svobodna in samostojna. —

Darovi.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravnistvu: Prispevek gor. gimnazijcev za mesec april K 9.80. — Vesela družba pri „Fonu“, v Solkanu nabrala 1 K. — Jog. Skočir, dekan Devin 20 K.

Novice.

Kraška trtna zadeva. Dne 12. in 13. t. m. preiskoval je v tej za liberalce hudi zadevi c. kr. okrajni komisar Wozek iz Sežane v občini Komenški in Skrbinski. Zasljal je baje kakih 30 posestnikov, ki so bili vpisani v izkazih, pa niso ničesar dobili. Govori se, da je bil gosp. komisar zelo natančen. Liberali so pa tudi begali in letali okrog dotičnih zlorabljenih posestnikov, kojih imena so se v izkazih zlorabila, da bi

njim v prilog izpovedovali. No, dosegli niso dosti. Stvar je v teku in nihče je ne ustavi več. V „Soči“ nedavno hvalisana liberalna gospodarska organizacija na Krasu se mora podreti do cela!

Prvi uspeh v tej afri je, da je dični deželni poslanec in „kmetijski učitelj“, Josip Štreklj iz Komna izginil iz dnevnega reda vinarskega shoda v Tomaju, kjer je imel dne 17. t. m. govoriti o umnem kletarstvu. Zbal se je menda, da bi isto ne bilo v pretesni zvezi z umno tratorejo amerik. kolči in bilf, koja se boje še bolje izplača nego vinoreja in umno kletarstvo.

Namesto Štreklja govoril bo o tej točki potovalni učitelj gospod Lah iz Sežane.

Upamo, da pride na vinarskem shodu na razgovor tudi vprašanje kam je zgnilo stotisoč in stotisoč trt, ki si bile namenjene za ubogega kraškega kmeta.

Zmaga S. L. S. v Grgarju. V četrtek 7. t. m. so se vršile v Grgarju občinske volitve. S. L. S. je zmaga v dveh razredih, agrarci v enem. Dosedanji agrarni župan Doljak je popolnoma pogorel. Bil je zanj to pravi sodni dan. Komisija mu je vzela pravico, voliti in voljenemu biti radi pomanjkljivih računov. — Slava vrlim in zavednim volivcem!

Desetletnica „Slov. katoliškega delavskega društva v Gorici“ se bo praznovala slovesno dne 17. t. m. v dvorani „Central“. Vspored veselice bo obširen. Nastopil bo prvokrat tudi tamburaški zbor. Sodelovalo bo tudi žensko društvo „Svalnica“. Med posameznimi točkami bodo lahko kratki pozdravni govori bratskih delavskih društev. Opozorjamo na to slavnost vse naše somišljenike in prijatelje.

Križnič pogorel. Prejeli smo: „Kanal“, dne 11. maja 1908. Slavno uredništvo! V zvezi s § 19. tisk. zak. prosim slavno uredništvo v prihodnji številki „Gorice“ sledečo popravilo objaviti: „Z ozirom na članek priobčen v tamošnjem časniku „Gorice“ z dne 5. t. m. št. 36 pod zaglavjem: „Križnič kot tožitelj pogrje“, izjavljam, da ni res, da bi bil jaz kot sodnik v zadevi. Križniča zoper gg. Malniča in Zego pri proglasitvi razsodbe, utemeljevala oprostitev obtožencev, med drugim povedal zmisel, da „mora sodnik izreči g. tožitelju kot županu grajo glede ravnanja z občinskim premoženjem“ izraz, katerega nisem izpregovoril niti bi imel pravice ga izgovoriti.“ Spoštovanjem dr. Diego Ziegler, sodni pristav in tač. vodja c. k. okrajne sodnije v Kanalu“.

Za priorja usmiljenih bratov je bil izvoljen p. Longin Horák. Prejšnji prior p. Heilinger pa je izvoljen za priorja v Lincu.

Prezvišeni knezo-nadškof dr. Francišek Sedej je daroval za „Slov. sirotišče“ 100 K. Ta velikodušni dar naj bi vzpodbudil vse naše dobrotnike in somišljenike, da bi mogli spraviti pod streho prepotrebni zavod še v tem letu, ko praznujemo šestdesetletnico slavnega vladarja Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

V Lurdu se je odpeljalo v ponedeljek nad 600 Slovencev in Slovenk. To je pravo narodno romanje. Tudi z Goriškega jih je šlo mnogo. Prav zategadelj se nam to romanje letos zdi tako važno, ker liberalci in nasprotniki katoličanstva pri nas letos praznujejo Trubarjevo slavo, slavo odpada od vere. Na vse načine skušajo naši nasprotniki dobiti tal med ljudstvom. In zato je važno da se Slovenci poklonimo ravno v teh časih čudežni kraljici neba in zemlje, da bi varno vodila mali čolnič našega naroda. „Slovenski Narod“ je tudi po svoje pozdravil lursko božjo pot s tem, da jo imenuje „največji švindl“. Kakor kdo zna. —

— Sklep obrtno nadaljevalne šole. Sklep 14. šolskega leta obrtno-nadaljevalne šole bo dne 17. maja ob 9. uri

dopoludne v „Šolskem Domu“. Za tem se odpre razstava izdelkov obrtnih izdelkov obrtnih učencev, ki ostane odprta ta dan do poludne in od 3. do 6. popoldne.

Imenovanje. — V Gorici biva-joči mons. Drexler je imenovan dopiso-valnim članom avstrijskega arheologič-nega zavoda.

Nov list. — V Gorici je začel iz-hajati nov kmetijski list pod imenom „Kmetov prijatelj“. Izhajal bo dvakrat na mesec in bo stal na leto 2 kroni.

Iz Mirnika. Podpisani javi s tem, da ga je gosp. Josip Kostanjevec iz Go-lobrda o priliki pobiranja listkov veli-konočne spovedi naprosil, naj bi v listu „Gorica“ objavil, da on ni bil v nikaki zvezi z onim dopisom v „Sodi“, kateremu je sledil odgovor v „Gorici“ z dne 14. apr. t. l. štev. 30.

V Mirniku, dne 11. maja 1908.

Alf. Blažko,
kurat.

Imenik porotnikov, izžrebanih povodom I. zasedanja porotniških obrav-nav c. kr. okrožne sodnije v Gorici za leto 1908. — Zastopniki: Josip. Medea, Šti-ligoj Josip, Dobravo, Mikuz Anton, Sv. Lucija, Leghissa Josip, Krmin, Toso Blaž, Romans, Gerzeli Pavel, Tržič, Logar Jo-sip, Srpenica, Sardagna Janez, Gorica, Droč Karol, Sv. Peter, Marcuzzi Anton, Gorica, Kerševan Alojzij, Gradišči-Renče, Resen Ferdinand, Gorica, Potatzky An-ton, Gorica, Kristančič Ivan, Višnjevik, Zavadlav Franc, Štandrež, Panzera Ivan, Krmin, Montanari Josip, Turriaco, Cici-goj Miha, Gorica, Milost pl. Ruggero, Gorica, Del Mestri grof Viktor, Gorica, Marušič Štefan, Lokvica, Velikogna Pe-ter, Gorica, Pincherle Josip, Gorica, Juch Josip, Gorica, Paroniti Anton, Ronchi, Zuliani Mohor, Gradež, Brama Ivan, Go-rica, Bombig Jurij, Gorica, Lapanje Ivan, Kobarid, Maraz Jakob, Dol. Vrtojba, Codellia Josip, Gorica, Calot-Luchesi-g Franc, Renče, Dekleva Jakob, Fiumi-cello, Chiozza Anton, Scodovacca, Rocco Anton, Gorica, Bolaffio Amadej, Gorica. Imena 9 namestnih porotnikov: Louvier Ernest, Gorica, Paulin Silvester, Franc, Gorica, Pasiani Hugo, Gorica, Pauletig pl. Evgen, Gorica, Pich Karol, Gorica, Sticsa Edvard, Gorica, Bolaffio David, Gorica, Perinzig Edvard, Gorica, Jernay Ladislav, Gorica.

— Občina St. Peter pri Gorici je kupila, kakor znano tiste stare hiše pred cerkvijo, da jih podere. Po sklenjeni kup-čiji pa se je eden prodajavcev, g. Peter Brumat, s svojo ženo skesal kupčije in radi tega hiše ni hotel izročiti občini. Izgovarjala sta se, da žena ni dala možu dovoljenja za prodajo. Prišlo je do pravde. Pri obravnavi, ki se je vršila v petek popoldne, je občina St. Peter, ki jo je zastopal dr. Pavletič, zmagala na vsej črti. Peter Brumat in njegova žena, ki

ju je zastopal dr. Treo, morata v 14. dneh izprazniti hišo ter jo izročiti ob-čini, obenem morata plačati stroške pravde.

— Prošnje za dopust ob času žetve aktivnih vojakov se morajo vla-gati potom županstev, ki jih imajo pred-ložiti svojim pristojnim okrajnim glav-arstvom, ker jih mora sicer okrajno do-polnino poveljstvo pošiljati na okrajna glavarstva in se s tem mnogo časa iz-gubi, da postanejo take prošnje včasih vsled tega brezpredmetne. Stariši, ki žele imeti sina za časa žetve doma, imajo torej izredno prošnje vlagati pri svojih županstvih, ta pa jih predlože okrajnim glavarstvom.

— Izročitev Semoliča dovoljena. — Italijanska vlada je dovolila, da se izroči avstrijskemu sodišču Avgusta Se-moliča, aretirane dne 30. januarja t. l. v Vidmu, ki je nspadel mlinarskega hlapca pri Devinu in ga dolže tudi, da je bil udeležen pri umorih tržaških vo-znikov. Koncem tega meseca pripeljejo Semoliča v Trst.

— Sedanji 20 kronski bankovci pridejo iz prometa, ker se prelasko po-narede.

— Nabiranje jagod in gob v državnih gozdih je bilo dovoljeno do-zdaj le proti plačani ličenčni pristojbini. Poljedelaki minister Ebenhoch je zdaj ukazal, da smejo potrebni sloj kmečkega prebivalstva brezplačno nabirati pod drža-vnih gozdih jagode in gobe. Gozdnim rav-nateljstvom je naročeno, da morajo iz-dati brezplačne licenice starejšim ljudem in otrokom do 12. let, na dštmeno ali pismeno prošnjo, če se izkažejo z ubo-žnim izpričevalom dotične občine.

— Martinček odkril skrit zaklad. V torek popoldne so se igrali otroci na poti pod Kostanjevico. Na zidovje neke podrine se je prišel gret martinček. Ko ga otroci ugledajo, ga hočejo ujeti; a martinček smukne nazaj v luknjo. Otroci so začeli grebsti v luknjo in kar na-enkrat so zagledali pred seboj — srebrn denar. Hitro so se ga polastili in hajd po sladčice. Ko so stariši pozneje od otrok izvedeli, kje so dobili denar, so naznanili to policiji, ki je odkrila tam zaklad okrog 300 kron. Najbrže jih je ondi skril kak tat.

— „Kat. slov. izob. društvo v Sol-kanu vabi svoje člane k rednemu ob-čnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo dne 24. t. m. koj po popoldanski službi božji v društvenih prostorih. Dnevni red po pravilih.

— Tombola v Sovodnjah. — Fi-nančno ministerstvo je dovolilo sovo-denjsko-rubijskemu izobr. bralnemu in pevskemu društvu „Zvezda“, da sme v tekočem letu prirediti javno ljudsko tombolo. Tombola z dobitki v denarju

Ona se je nehote nasmehnila in namočila še nemirni nastnici z vinom; za njo sta bila soprog in sin, kakor se je spodobilo dvema vitezoma.

„Sedaj vama spregovorim o svojem naklepu“, — je začel graščak zadovoljen, ko je videl, da se je gospa potolažila. „Deloma imaš prav, Eva, če mi očitáš, da ni bilo brez neke sebičnosti, ko sem sprejel novo vero. Kaj ni boljše, če je človek nekoliko bolj prost in ni duhov-nikom odgovoren za svoja dejanja!“

„Pustimo to“, — je odgovorila baronica.

„Povej, kaj si sklenil“, — je prošil Erazem, ki ga je vino že razvnelo.

„Protestantizem zmaga po Kranj-skem, kmalu ne bo več sledu o kateri ličanih; ničesar se nam ni bati, dokler nam višji gospodje niso nasprotni. Za-prek, ki nam jih nekateri stavijo, se nič ne bojmo.“

„Kaj hočeš torej“, — sta vprašala sin in soproga ob enem.

Baron se je nasmehnil, pogladil z desnico brado in odgovoril:

„Ko sem jezdil prej mimo cerkve, sem začel premišljevat, čemu je treba cerkvi toliko dragocenosti in če še člo-

se bo vršila dne 21. junija t. l. na ve-likem travniku tik železniškega mosta blizu Vipave.

— Trgovsko obrtno-društvo, ki se je ustanovilo v povzdigo slovenskega trgovskega in obrtnega stanu v naši de-želi, je zdaj razširilo svoj delokrog. Na nas je sedaj ležeče, da delamo, da delamo, da se organizujemo in da si z združenimi močmi priborimo in ohrani-mo svoje pravice. Obračamo se radi tega na vse, da podpirajo navedeno društvo s pojasnili in podatki o gospodar-skih in premoženjskih razmerah v naši deželi in da vsestransko pospešujejo za-početo, velevažno delovanje društva.

Društvo uraduje sedaj vsaki dan od 8. zjutraj do 2. popoldne v ulici Sv. Ivana št. 7.

— Občni zbor dež. zveze za pro-met tujcev na Goriško Gradiščanskem se radi zadržkov preloži na dan 4. junija in se bo vršil ob 3. uri popoldne v bralni sobi hotela „Südbahn“.

— Smrtna kosa. V. Št. Frjano je umrl 12. t. m. g. Janez Trpin (Kozanje), posestnik, v 80. letu svoje starosti. Bil je svoj čas dolgo vrsto let prvi pod-župan za županovanja pok. pl. Fabr. se, predsednik kr. š. svetu, cerkveni ključar in cenilec. Za svoj čas je bil kaj nao-bražen in zmožen mož. Marsikdo je pri njem iskal sveta in občinari ga bodo pogrešali. N. p. v m. l.

— Prvi čebelnj roj je imel čebelar g. Josip Faganel, cerkovnik v Oseku pretečeno nedeljo dne 10. maja. Letos te pridne živalice zelo skrbno in vstrajno nabirajo med ter je upanje, da naberejo čebelarjem grecej dobička.

— Proti izseljevanju. — Tako v Zedinjene države kakor tudi v Kanado svari „Pol. korespondenca“, ker v obeh državah odpuščajo delavce zaradi fi-nančne in gospodarske depresije.

— Nove orglje. V Batnjah so se blagoslovile 11. t. m. nove orglje. Izde-lala jih je tvrdka „Brata Zupan“ v Ka-mnigoric na Gorenjskem. Orglje so pnevmatične.

— Iz Vedrijana. Peti nedeljo lepega meseca majnika smo pri nas ob-hajali lepo slovesnost. Pri popoldanski službi božji pokali so trpiči, zvonovi prit-kavali in nas vabili k slovesnosti. Obha-jali smo namreč blagoslovljenje nove ka-pelice, v kateri je podoba Marije Poma-gaj in podoba Križanega. Kapelica je kaj lična in dela čast naši vasi. Napraviti jo je dal vrli posestnik Jožef Marinič št. 46. Ljudstva je bilo vse polno. Tudi šol-ska mladina pod vodstvom gospodične učiteljice se je udeležila slovesnosti. Lepo je prepeval pevski moški zbor pod vod-stvom našega organista.

Čast posestniku Jožefu Mariniču, ki je dal napraviti tako lepo kapelico,

vek pomisli, da se ljudstvo kmalu po-protantanti, — so res brez vsakega po-mena in brez vse potrebe.“

„Ti hočeš!“ — ga je prekinila pre-senečena grajščakinja.

„Jutri stopim doli s par ljudmi in poberem tiste stvari.“

„Volk, tega pač ne narediš! Cerkev hočeš oropati!“

„Prav tako, papa, jaz sem zraven!“

„Ampak Eva, Boga se mi radi tega pač ni treba bati, to je še dobro delo; — in rad tistimi kmečkimi psi se mi tudi ni treba tresti.“

„Papa, velja! Jutri, — jaz sem zraven!“ — je kričal Erazem.

„Bodita pametna in previdena!“ — je opominjala grajščakinja. — „To se ne konča dobro.“

„Ha, ha, Eva, nisi se še otresla vseh predsodkov.“

„Ampak nevarna je taka stvar“, — je ugovarjala ona.

„Nič se ne boj, že jaz poskrbim, da ne bo nevarna.“

Poklical je hlapca Jurija, na kate-rega se je v takih slučajih najbolj za-nesel. Jurij je mnogo veljal pri graščaku in tega se je tudi tako zavedal, da je

čast pa tudi vsem vedrijanskim sosedom, ki so se s tako verno udeležili te slo-vesnosti. Da bi bili še večkrat združeni pri tako lepih slavnostih!

— „Slov. kat. politično in gospod. društvo“ za kobarški okraj bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 17. maja po popold. službi božji v Ko-baridu v prostorih „pri Nemcu“. V času smc, ko začenjamo goriški Slovenci novo poglavje svojega političnega življenja. Zato naj se ta dan udeležijo udje polno-ševilno občnega zbora svojega društva. O d b o r.

— Smrtna nesreča. Dne 11. t. m. ob 2h popoldne sta peljala iz Vel. Dola domov listje Jožef Skrk iz Trnovce št. 2 in njegov sin. A nesreča ju je do-hitela. Deset minut od vasi se je zvrnil voz na očeta Prihiteli so na kraj nesreče; a so že mrtvega potegnili iz pod voza. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

— Hranilnica in posojilnica Bi-ljana-Medana, bode imela v posojilnič-nih prostorih na Dobrovem svoj letni občni zbor dne 24. t. m., peto nedeljo po Velikonoči ob 5. uri popoldne. — Dnevni red po pravilih! Kobilni udeležbi vabi. — Odbor.

— Kako so opeharili zdravnika — Žida. Nek židovski zdravnik, ki iz-vršuje svojo prakso v Brajli (Rumunska), je bil nedavno temn poklican k neki ženski, ki je imela prisad na rani. — Potrebna je bila mala operacija, toda zdravnik je zahteval, da se mu njegov honorar 40 frankov plača naprej, sicer da ne počne z operacijo. Rodbina pa je bila silno ubožna in ni mogla takoj pla-čati zahtevane svote. Pogajali so se sem-tertja, toda zdravnik se ni dal omehčati. Minul je četrty ure. Izplačali so mu 40 frankov, nakar je izvršil operacijo, ki se mu je posrečila. Ko je zdravnik odšel iz bolniške sobe ter se je hotel v hodniku obleči, je pogrešil svoj dragoceni kožuh, ki ga je bil ob svojem prihodu tjakaj obesil. Ni bilo treba dolgo čakati, da se je stvar razjasnila. Med tem ko so v sobi semtertja razpravljali, da je treba akoj plačati operacijo, je eden članov rodbine vpričo preteče nevarnosti za bolno ženo vzel kožuh ter ga nesel za-stavit sosedu za 40 frankov. — Bila je ostra zima, toplomer je stal globoko pod ničlo in zdravnik si ni upal brez kožuha domov. Preostalo mu ni drugega, nego rešiti kožuh pri sosedu in ta mu je za-računal za eno uro 10 frankov obresti, kakor je bil pogodil s človekom, ki mu je prinesel zastaviti kožuh.

vedno znal vzdrževati svoj ugled med grajskimi hlapci; vsi so se ga bali, še oskrbnik se mu ni rad zameril.

Ko je Jurij vstopil, se je poklonil z besedami:

„Blagorodni gospod baron ste me izvolili poklicati!“

Graščak mu je odgovoril:

„Jutri bi potreboval nekaj ljudi.“

„Kakor velite, milostljivi gospod!“

Jutri na vse zgodaj stopim v vas in jih spravim skupaj, kolikor jih je potreba!“

„Ne, ne, kmetov nočem; domače ljudi pripravi, ampak take, ki se človek nanje lahko zanese in ki znajo udariti, če je sila.“

V nemirnih časih so imeli graščaki po gradovih vedno nekaj oboroženega moštva.

Juriju so se zabliškale oči, nekaj čudnega se mu je razlilo čez obraz in spregovoril je z živahnim glasom:

„Kakor vam drago, gospod baron! Deset, dvanaest oboroženih na vse zgodaj?“

„Osem vas bo dovolj, tu sva dva. Za vsak slučaj pripravite tudi puške in drugo orožje, potem pa še voz, lestve in par močnih vrvi.“ (Dalje prid.)

LISTEK.

Iz življenja graščakov.

Zgodovinska epizoda. — Štefan Levkos.

(Dalje.)

„Kdo dvomi o tvoji o tvoji veri in o tvojem prepričanju in kdo bi očital Gospodu motive in poti, ki se jih po-služuje, da pripelje ljudi na pot prave vere! Poslužil se je predikanta Antona, poslal ti je njega in jaz mu moram biti zato neskončno hvaležen; sicer bi te ne bil nikoli dobil jaz, ki sem bil tiste dni že zvest pristaš nove vere, in tudi tako kmalu bi te ne dobil, če bi ne bilo takrat njega in tako dalje.“

„Volk!“ — Zopet je zabliškalo v njenih očeh.

„Neskončno hvaležen sem mu za to. Kako bi bilo mogoče, da bi komu kaj očital? Ali te ni Anton privedel meni, prinesla si mi svojo ljubezen, rešila si mene in grad, sicer bi bilo vse zapadlo! Neskončno hvaležen!“

Tisti hip je prinesel sluga vizo; ona je sedla. Graščak je vzel vrč in ga postavil pred njo:

Na tvoje zdravje, Eva!“

Volilna reforma na Kranjskem zagotovljena. — Ustavni odsek kranjskega deželnega zbora je v soboto pod noč po dolgi debati sklenil sledeče :

1. Sprejme se načrt izpremembe volilnega reda in deželnega reda, kakor ga je predložil referent s sledečimi spremembami :

§ 5. volilnega reda se spremeni tako, da dobi Ljubljana v obstoječi mestni skupini namesto dveh mandatov štiri. Za te štiri mandate je Ljubljano razdeliti v dva, po davčni obveznosti in po številu prebivalstva kolikor mogoče enako razdeljena volilna okraja, katerih vsak voli po 2 poslanca. Predloženo je narodno-napredni stranki, da stavi predlog glede te porazdelitve in ga naznani referentu Sorazmerno s to spremembo je spremeniti tudi deželni red.

2. § 7 a) volilnega reda se spremeni tako, da od enajst mandatov splošne skupine dobi enega mestna občina Ljubljanska, drugi deset pa je porazdeliti na ostalo deželo teritorialno in je prepričano slovenski ljudski stranki postaviti svoje predloge glede te porazdelitev.

3. Za kompletorično volitev dveh novih poslancev ljubljanskih v cenzus-kuriji bo veljala še cela Ljubljana kot en sam volilni okraj.

4. V mestni skupini se nadalje spremeni to, da v bodoče mesto Kočevje voli samo svojega poslanca, trg Ribnica se pa priklapi volilnemu okraju ostalih dolenskih mest in trgov (Novomesto, Višnjagora itd.)

Razun tega so se soglasno sprejeli tudi še pogoji nemške stranke in sicer :

Da je i zprememba novega volilnega in deželnega reda mogoča le ob navzočnosti najmanj 42 članov deželnega zbora, ki odločajo le s tričetrtinsko večino.

Določbe poslovnika za deželni zbor in deželni odbor, ki se ne strinjajo s to novo postavo, se s tem ukinejo.

Ko deželni zbor to sklene, bo razdelitev strank v deželnem zboru kranjskem dozdevno po sedanjem razmerju sledeča :

Dež. zbor bo štel z virilistom knežskočkom 50 članov.

S. L. S. utegne imeti 26 poslancev, liberalna stranka 12 poslancev in nemška stranka ohrani svojih 11. Z narodnega stališča je velik uspeh, ker se znatno pomnoži število slovenskih poslancev in ker je pričakovati, da bo odslej ena slovenska stranka v deželnem zboru imela sama zase absolutno večino. Velepomembno za meščanstvo je to, da bo imelo mesto Ljubljana odslej samo zase pet poslancev. Ribnica, ki je dosedaj volila s Kočevjem, se loči in priklapi drugim dolenskim mestom, mesto Kočevje bo pa imelo samo zase enega poslanca Liberalni poslanci so povdarjali, da se s tem ustreže želji ribniškega trga. — V splošni skupini bo imela Ljubljana en mandat, deset drugih pa se krajevno in po številu prebivalstva razmerno razdeli po deželi.

Ob zaključku se je se je najprej oglašil k besedi deželni predsednik baron Schwarz, povdarjajoč velikanski pomen dosežene sprave, zahvaljujoč se vsem, ki so sodelovali pri tem, da se je dosegel srečni uspeh, ki bo v blagor celi deželi.

G. deželni glavar se je pridružil besedam deželnega predsednika, povdarjajoč, da je danes zgodovinsko važni dan za deželo, ki tako nujno potrebuje stvornega dela v deželnem zboru in izraža nado, da bo soglasje, ki se je danes pokazalo, ostalo tudi nadalje.

Dr. Šusteršič se je kot poročevalec zahvalil vladni in vsem strankam povdarjaje, da je v skupni namen vsaka stranka nekaj žrtvovala in da bo predlog, ki ga bo stavil odsek v deželnem zboru, delo in zasluga vseh strank.

Dr. Tavčar smatra za svojo prijetno dolžnost, zahvaljevati se predvsem v imenu svoje stranke načelniku odseka dr. Kreku, ki je s svojim mirnim nastopom in simpatičnim vodstvom razprav veliko pripomogel do srečnega uspeha.

Ita tako se zahvaljuje referentu, povdarjajoč osobito njegovo lojalno delovanje, ki je privedlo do srečne izvršitve zpočetega dela.

Excellenca baron Schwegel se pridružuje v imenu svoje stranke zahvali načelniku, referentu in vladni, izražujoč svoje veselje, da se je delo posrečilo.

Ko se je bil podpisal zapisnik o dovršeni spravi, so se vsi člani odseka razšli v zavesti, da je bil to res zgodovinski dan in da so dovršili delo, ki pomenja porod nove dobe za kranjsko vojvodino.

Gospodarske vesti.

g Koliko ima mesar pri volu dobička. — Na shodu kranjskih mesarjev je trdil mesar Kovač iz Starega trga, da dá rad 2000 kron, če se dokaže, da ima mesar pri volu 140 kron dobička. Uradni zapiski „Agrarische Halbmonatshefte“ pa imajo ta-le račun : V nekem štajerskem deželnem zavodu so 16. januarja 1905 ubili vola, ki je veljal 409 kron in je bil težak 610 kg. Stroški so znašali v Gradcu : Cena za vola 409 K vžitinski davek 15 K 13 v, dvadnevna hlevna pristojbina 40 v, krmljenje 40 v, taksa za ubitje 2 K 80 v, plača osobju, ki je ubilo vola 2 K, petdnevna pristojbina za vkladeni meso 1 K 35 v, skupni stroški iznašali so 432 K 26 v. Dobička se je pa napravilo : Koža, težka 52 kg. a 90 v, znese 46 K 80 v, 30 kg. loja a 38 v, 11 K 40 v, jezik, pajsl, noge 7 K, skupaj torej 65 K 20 v. Ostane torej še stroškov 366 K 6. Mesa za prodajo je ostalo še 297 kg. Stroški za kilogram so torej znašali iz graške klavnice 22. januarja 1905 še 1 K 23¼ v, brez 19 odstot. priklade s kostmi. Prodalo se je meso za 457 K 20 v, h kateri vsoti pa še pride dobiček 19 odstot. priklade v trgovini na drobno, to je 15 odstotkov teže mesa 297 kg, kar je znašalo 62 K 37 v. Odračunati se pa mora cena za kosti. 44½ kg, ki jih je kupil mesar za 8 K 40, kar znese 53 K 47 v, skupaj torej znaša mesarjev dobiček za srednjega pitanca 144 K 61 v. Evo, tu smo dokazali, da ima mesar pri volu več kakor 140 kron dobička.

g O našem zemljiškem davku. — Reklo bi se nositi vodo v Savo, če bi hoteli dokazovati, kako slab in krivičen je naš avstrijski zemljiški davek. Največja krivica na njem je, ker obdači premoženje ne glede na to, ali isto pri naša kaj dobička ali ne. Upanje je, da se vsaj ta kričeča krivica popravi zavezanju kmečkih poslancev raznih strank v doglednem času odpravi. Saj je agrarna zveza v državnem zboru tako močna, da jej pripada več kot polovica vseh poslancev. — Zanimivo je pri tem zvedeti, koliko časa, koliko truda in koliko denarja je stalo, da so zašli ta davek pobirati. Zakon o zemljiškem davku je izšel dne 24. maja 1869 ter bil razzglasen v št. 88. drž. zak. Potem so do leta 1880 merili, cenili in poizvedovali na vseh koncih in krajih, da so mogli dobiti splošno podlago za pobiranje zemljiškega davku. Vsa ta pripravljala dela so stala nič manj kot 60 milijonov K, od katerih je odpadlo samo na cennitev 36 milijonov kron. Še-le leta 1881 so prvič določili zemljiško-davčno glavno svoto z zakonom 7. junija 1881, št. 49 drž. zak. — Skoraj celih 12 let dela in 60 milijonov kron stroškov je torej naš zemljiški davek stal, predno se je le en vinar davka nabral.

Književnost -- umetnost.

* Cerkvene razmere med Slovenci v petnajstem stoletju. To knjigo je spisal naš znani nčenjak dr. Gruđen. V njej je zbranega mnogo novega gradiva, ki kaže cerkvene razmere v precej drugačni luči, kakor pa so jih slikali doslej naši nasprotniki. Priporočamo temeljito delo. Knjiga velja 5 K, s pošto K 5.20. Dobi se v „Kato-liški bukvarni“ v Ljubljani.

Lovski pes

in sicer velik, črne dolge dlake, približno eno leto star se je zgubil; na vratu nosi pasjo znemko z napisom: občina Komen 1907; sliši na ime „Bizi“. Kdor bi vedel kaj o tem psu, naj blagovoli sporočiti proti nagradi na naslov: Rafael Zimic, krčmar Poddeske pošta Plave.

Ant. Obidič

čevljar

v Semeniški ulici 1

v Gorici

priporoča se

za ra znovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Rojaki!

kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica della Croce šte. 6.

Začasnega zaslužka

v kaki pisarni ali pa kot inštruktor išče visokošolec jurist. Ponudbe upravi lista.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno „Schwanen-Apotheke“, Frankfurt A. M. Tam vdobi tozadevno brošuro brezplačno.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

Št. 467

Razglas.

„Goriško kmetijsko društvo“ v Gorici bode razdeljevalo brezplačno mrjasce in presice čiste velike jurkširske pasme kmetovalcem na deželi v svrhu, da se zboljša domače plemo.

Tozadevne nekolekovane prošnje je vložiti pri tem društvu do konca junija t. l.

Natančnejša pojasnila in pogoje daje „Goriško kmetijsko društvo“ v Gorici v uradnih urah.

Goriško kmetijsko društvo.

Predsednik:
Anton Jakončič.

Tajnik:
Franc Kocjančič.

ZAHVALA.

Vsem onim, kateri so sprejeli k večnemu počitku prerano nam umrlega gospoda

Avgusta Schlegl

kakor tudi vsem, kateri so nam poslali sožalje ali na drug način častili spomin prebalega pokojnika, izrekamo tem potom najtoplejo zahvalo.

Dalje prosimo vse one, katere nismo neposredno obvestili o britki izgubi, da nam z ozirom na nenadni in težki udarec, ki nas je zadel, blagohotno oproste pomoto.

ŠTURIJE, dne 12. maja 1908.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naznanilo.

Tem potom naznanim vsem gospodom obiskovalcem moje gostilne v ulici Rabatta št. 16, da sem se dne 14. maja t. l.

preselil v Tržaško ulico št. 64

in se priporočam gospodom v mestu kakor tudi na deželi za mnogobrojni obisk.

Točim izvrstno belo in črno vino, kakor tudi dobro pivo.

Imam tudi prostor za igro na kroglo.

Ant. Lasič gostilničar

v Gorici Tržaška cesta št. 64.

Z Maršnerjevo
znamko
zaznamovani

šumeči limonadni bomboni

(malinov, limonov, jagodni, češnjev
in marelični okus)

so najboljši.

Prvo češko delniško društvo za orient
sladkorno blage in čokolado prej A.
Maršner kraljevi Vynohradu.

Rihard in Felix Maier

Dunaj II. Kaiser-Josefstrasse 30

erarni liferanti kupujejo in
prodajajo seno, slamo, re-
zanico in krompir vsake
vrste pod najugodnejšimi
pogoji.

Velepodjetje prve vr-
ste v lastnem obratu
z lastno parno silo.

Pijanosti ni več.

Uzorec tega čudeznega iz-
delka „COZA“ se pošlje brez-
plačno.

More se dati v kavi, v mle-
ku, v pivu, v vinu ali v jedi-
lih ne da bi pivec to zapazil.

Prašek „COZA“ učinkuje
čudovito, tako, da se pivcu
pristudi alkohol in vse alko-
holne in močne pijače. Ta
prašek deluje tako mirno in
gotovo, da mu ga smejo dati
žena, sestra ali hči dotičnika,
ne da bi on zapazil, kaj je
resnično povzročilo njegovo
zdravljenje.

Prašek „COZA“ je prinesel
mir v tisočere družine, je rešil
ogromno oseb srmo in po-
nižanja, da iz takih oseb je

celo napravil čvrste, močne in vsakega dela
možne ljudi. Ta prašek je že marsikatera mla-
deniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je
podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam.
— Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje
vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalami
in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma
neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane,
London 257 (Anglija)
Na pisma je dejati znamko 25, na dopisnice za
10 stotink.

Jakob Miklus

mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z **opeko**, ima ve-
liko zalogo vsakovrstnega trde-
ga in mekega lesa domačega
in tujega, veliko zalogo pohiš-
ta, vinskih posod, stiskalnic itd.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

prilaga častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na čezli
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljaveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič
& Valenčič. Zveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mлина iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete,
bengalične luči, rimske sveče, ko-
lesa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate to-
piče. Zlasti priporoča jubilejne traspa-
rente v velikosti 120 cm X 200 cm s
podobo cesarjevo; in 100 cm X 150 cm
z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.

(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila
tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske
palače.)

Odlikovana
mizarska
delavnica s stroje-
— vim obratom —
GORICA
— Tržaška ulica 18 —

ANT. ČERNIGOJ

izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata okna podove stornice pregraje i. t. d.	Omare postelje mize umivalnike ponočne omarice stolice i. t. d.	Altarje klopi prižnice pulti klečalnike i. t. d.

ZALOGA:
vsakovrstnih strgarskih izdelkov kakor: nog stebri-
čev, važev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov,
kakor: cimirjev, podpor i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

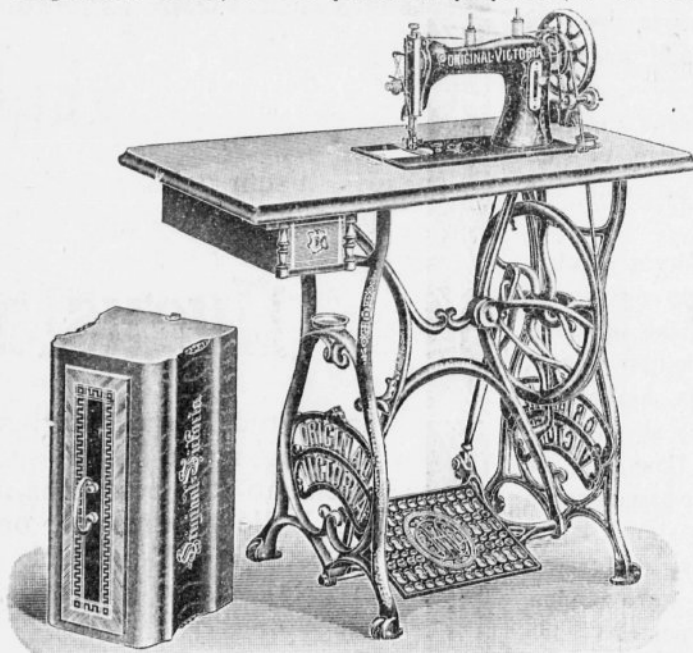
Nardini & Wolf

zključno zastopništvo tovarne „ETERNIT“
za celo Primorsko cementne
asbestove plošče za pokrivanje streh
GORICA via Vetturini 11 GORICA

Najboljši krov sedanosti **Eternit-
Skrilj**, lahek, čvrst, varen proti burij,
nevihti, in ognju.

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po
dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-
letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi na
domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravnější
za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi
na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje
brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek
vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko
ogledat si pred nakupom „Original-
Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“
strojev in drugih šivalnih strojev,
dvokoles „Puch“ orožja, municije in
vseh lovskih priprav pri trdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, pre-
mičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za
življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!